

Strategi
Program
Handlingsplan

**Planeringsstrategi för
översiktsplan 2014**

En strategi beslutas normalt av kommunfullmäktige och innehåller ett eller flera uppdrag om insatser till en eller flera nämnder.

Strategin aktualitetsprövas efter att kommunfullmäktige gett uppdraget till förvaltningen.

Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum inkl. ev. §:	2024-04-29 § 43
Dokumentansvarig:	Översiktsplanerare
Dokumentet gäller för:	Mörbylånga kommun
Dokumentet gäller från och med:	2024-04-29
Dokumentet gäller till och med:	2026-10-14
Ev. dokumentkoppling:	Översiktsplan 2014
Dnr:	KS 2024/000122

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund och syfte	4
1.2 Strategins roll i kommunens styrmodell	4
1.3 Genomförande och uppföljning	4

I. Inledning

I.1 Bakgrund och syfte

Ett led i att hålla översiktsplanen aktuell är att ta fram en planeringsstrategi. I planeringsstrategin beskriver kommunen status för gällande översiktsplan (ÖP 2014 med fördjupningar och tillägg) och hur arbetet med översiktsplanering kommer att hanteras framöver.

Plan- och bygglagen (kap 3 §§ 23-25) anger att planeringsstrategin ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod, senast 24 månader efter ordinarie val. Kommunfullmäktige ska bedöma i vilken utsträckning gällande plan är aktuell i förhållande till kraven i Plan- och bygglagen kap 3, §3, §4 andra stycket 1 och 2 samt §5. Om en planeringsstrategi inte antas inom angiven tid upphör ÖP 2014 med fördjupningar och tillägg att vara aktuell.

I.2 Strategins roll i kommunens styrmodell

Planeringsstrategin beskriver aktualiteten för gällande översiktsplan (ÖP 2014) och uttrycker den politiska viljan för fortsatt arbete med översiktlig planering under mandatperioden 2022-2026. Ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan (ÖP 2045) har påbörjats.

I.3 Genomförande och uppföljning

Mörbylånga kommun har en gällande översiktsplan, ÖP 2014, antagen 2015-03-24, tillhörande fördjupningar (Grönstruktur Färjestaden 2019, Stora Frö och Sandbergen 2008) och tematiska tillägg (Vindkraft 2013, VA 2015, Dagvatten och skyfall 2023).

Bedömning enligt PBL kap 3 §3:

En aktualitetsprövning under 2021 visade att översiktsplanens innehåll behöver uppdateras i vissa delar. Arbetet att ta fram en ny digital översiktsplan har startat under arbetsnamn ÖP 2045.

ÖP 2045 ska i högre grad än den gällande översiktsplanen (ÖP 2014) vara digital och kartbaserad (GIS). ÖP 2045 ska uppmärksamma samhällets behov av omställning i flera avseenden. Som exempel kan nämnas klimatförändringarnas konsekvenser, minskad klimatpåverkan, energi- och effektförsörjning, havsplanering, areella näringar samt risk-, sårbarhets- och beredskapsfrågornas rumsliga dimensioner. Som organiserande och vägledande principer för att överväga samtliga perspektiv i kommunstyrelsens reglemente används Agenda 2030, EU- mål och regelverk, Sveriges nationella miljömål, Parisavtalet, Kalmar Läns regionala mål inom miljö- och klimatområdet, Regional utvecklingsstrategi (RUS) med flera samt kommunens övergripande och prioriterade mål.

ÖP 2045 arbetas fram som ett projekt enligt kommunens projektmodell och efter antagandet av ÖP 2045 ska det översiktliga arbetet med fysisk samhällsplanering utföras kontinuerligt och löpande inom linjeorganisationen.

Bedömning enligt PBL kap 3 § 4 andra stycket, p 1 och 2:

Plan- och bygglagen anger vad i Miljöbalken som ska bedömas i Planeringsstrategin. Mörbylånga kommun omfattas av ett stort antal riksintressen. Flera riksintressen kan under arbetet med ÖP 2045 komma att bli föremål för förnyat kommunalt ställningstagande. Skälet är att kommunen i högre grad än tidigare behöver överväga klimatförändringarnas konsekvenser och bland annat bereda möjlighet för kustskydd eller en planerad reträtt av befintlig bebyggelse och infrastruktur. Behovet av energiomställning föranleder att befintliga vindkraftsparker ska kunna genomgå

generationsskifte. Vilka riksintressen som berörs och var de geografiskt återfinns i kommunen kommer att avgöras under framtagandet av ÖP 2045. Kommunen kommer även att i möjligaste mån renodla skyddsformer och skyddslagstiftningar i de fall intressen/värden har överlappande skydd från flera lagstiftningar.

I Mörbylånga kommun är det miljökonsekvensnormer (MKN) för vatten- respektive luftkvalitet som är relevanta att bedöma. ÖP 2014 anger att planläggning ska bidra till att miljökvalitetsnormerna kan tillgodoses (ÖP 2014 s 184). Principiella beskrivningar av åtgärder på befintligt ledningsnät, åtgärder för avlopp och dagvatten inom bebyggelse, areella näringar, industrier och förorenade områden är fortfarande tillämpliga, men ska i ÖP 2045 hållas mer strategiska och knutna till karta (GIS). Nulägesbeskrivningar och systemförklarande texter ska undvikas eller om de bedöms relevanta läggas som länkar till annan digital lagringsplats. En sammanställning över de ställningstaganden som gjorts i ÖP 2014 som berör MKN för vatten listas i ÖP 2014 s 269.

MKN för luft behandlas inte i ÖP 2014 men relevansen ska bedömas i arbetet med ÖP 2045. Kommunen tillhör Luftvårdsförbund Kalmar län och de mätningar som hittills gjorts ligger under gällande gränsvärden. Mätstation finns i Färjestaden. Kommunen håller sig uppdaterad gällande den lagstiftning som träder i kraft 2024-04-01 om förebyggande luftkvalitetsstrategi.

MKN för buller är inte relevant för Mörbylånga kommun eftersom befolkningsantal och trafikflöden underskriver angivna nivåer enligt gällande lagstiftning.

Bedömning enligt PBL kap 3 §5:

Av översiktsplanen ska även följande framgå;

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i planen.

I samband med ÖP 2045 arbetar kommunen med att uppdatera Bostadsförsörjningsprogram (2017), identifiera mål, planer och program som är relevanta för hållbar utveckling, analysera förutsättningar för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) samt identifiera och synliggöra risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion. Region Kalmar län har hittills gjort ett aktivt val att inte ansöka om att bli upprättare av Regionplan (enligt PBL). Inom ramen för ÖP 2045 identifierar och synliggör kommunen områden och verksamheter som angår grannkommuner eller har regional betydelse.

Med stöd av kommunens granskningsutlåtanden för ÖP 2014 och de fördjupningar och tillägg som hör till, kvarstår inga avvikande synpunkter från Länsstyrelsen.

Arbetet med digital översiktsplan syftar till att underlätta bedömningar av punkterna som listats ovan och att översiktsplanen ska kunna bli mer strategisk sett i ett helhetsperspektiv. Jämfört med ÖP 2014 ska ÖP 2045 vara mer fokuserad på vägledande övergripande och långsiktigt gällande resonemang, ha tydligare ställningstaganden och riktlinjer för efterföljande planering och lovgivning utan att styra detaljer samt vara kartbaserad (GIS). ÖP 2045 ska vara mer användarvänlig, möjliggöra en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess och därmed även underlätta det kontinuerliga arbetet med att hålla översiktsplanen aktuell. Kommunen har mycket arbete att göra för att forma organisation, digitala system och digitala verktyg så att detta blir möjligt.

Inom ramen för den kontinuerliga översiktsplaneringen ska kunskapsunderlag och styrdokument bli digitala och i möjligaste mån kartbaserade (GIS). Många av de befintliga underlagen behöver kvalitetssäkras, uppdateras och GIS-baseras.

Arbetet med ÖP 2045 påverkas även av Länsstyrelsens och flera nationella myndigheters pågående arbete att renodla och kvalitetssäkra sitt underlag till den kommunala fysiska planeringen.

Bedömning av styrdokumentens aktualitet:

Kommunala styrdokument som behöver uppdateras, tas fram nytt, släckas ut eller arbetas in i ÖP 2045 identifieras under inledande skede av ÖP 2045.

Styrdokument som (februari 2024) bedöms vara relevanta och aktuella;

- Avfallsplan 2023-2030
- Dagvatten- och skyfallsplan (2023) Tillägg till ÖP 2014
- Grönstrukturplan Färjestaden (2019) Tillägg till ÖP 2014
- Miljö- och klimatstrategi 2023 -2030
- Näringslivsstrategi 2022-2030

Bedömning av kunskapsunderlagens aktualitet:

Kunskapsunderlag som årligen bör stämmas av och hållas aktuella är;

- Befolkning, besökare, näringsliv, arbetsplatser, upplevd livskvalitet m.m.
- Bostadsförsörjning
- Klimatförändringar och dess konsekvenser
- Klimatpåverkan
- Trafik och mobilitet
- Planberedskap (outnyttjade byggrätter i laga kraft-vunna detaljplaner)
- Prioriteringslista för kommande detaljplanearbete
- Prioriteringslista för kommunens arbete med utbyggnad av vattentjänster
- Skyddsvärden (Relevanta riksintressen, Världsarv, lokala natur-, kultur- och friluftslivsvärden, jordbruksmark, dricksvattentäkter, artskydd, förorenad mark, fornlämningar, Försvarets intressen med mera.)

Kommunöverskridande arbete med grannkommuner (främst Borgholms kommun), Länsstyrelsen och Region Kalmar län pågår i flertalet tematiska nätverk med relevans för den översiktliga fysiska samhällsplaneringen. Som exempel kan nämnas trafikinfrastruktur och kollektivtrafik, service, kustzoner, elförsörjning, miljöpåverkan och klimatanpassning. Även frågor om risk-, sårbarhet och beredskap är gränsöverskridande. Viss infrastruktur delas med Borgholms- och Kalmar kommuner, bland annat vatten, avlopp, el och trafikinfrastruktur. Gränsöverskridande organisationer för besöksnäring, räddningstjänst och skolverksamhet finns också.